

Fl.
FRANCISCUS
PAROCHIE

FRANCISCUS TUSSEN DE RIVIEREN PAROCHIEBLAD

4
2024

foto: Dosseman

Colofon

Franciscus tussen de Rivieren is het parochieblad van de Parochie Heilige Franciscus in de Bommelerwaard.

**Jaargang 13, nummer 4
september 2024**

Versijnt: vijf keer per jaar
Oplage: 7.400 exemplaren
Druk: WS Mediagroep, Waardenburg
Opmaak: iMoose Zaltbommel

Algemeen secretariaat

Voorstraat 102
5334 JW Velddriel

Telefoon: 0418 - 63 25 04
Bereikbaar: dinsdag en donderdag
van 09.30 tot 13.00 uur. Buiten deze
tijden kunt u inspreken op een ant-
woordapparaat of bellen naar het
ingesproken noodnummer.

E-mail:

info@katholiekbommelerwaard.nl

Belangrijk!

Voor afspraken rond doop, huwelijk,
jubileum, ziekenzalving, ziekencom-
munie en overlijden, belt u met het
Algemeen secr. / 06 - 15 17 83 57

Algemene bankrekening
NL83 RABO 0179 9793 45
t.n.v. Parochie Heilige Franciscus

Kopij

De uiterste datum voor het aanle-
veren van kopij voor het volgende
nummer is 11 november 2024. Het
zal worden bezorgd rond 7 december
2024.

Redactie

Voorstraat 102
5334 JV Velddriel
redactie@katholiekbommelerwaard.nl

Mirjam Duijts-As (06-36115739)
mirjamduijtsas@hotmail.com

Lokale contactpersonen

Alem:

Sjan van Mook (06-23502779)
s.vanmook@live.nl

Ammerzoden:

Bart van Helvoort
bvhelvoort@gmail.com

Hedel:

Ben van Bronkhorst (06-21403571)
bjjvbronkhorst@gmail.com
+ Hans van Bommel
hvbommel@hotmail.com

Kerkdriel:

Heidi van Houten
kerkdriel@katholiekbommelerwaard.nl

Rossum:

Bertha van Doorn (06-14454168)
berthavandoorn@outlook.com
+ Wilma van Haaften (06-23155517)
wilmavanhaaften@upcmail.nl

Velddriel:

Hetti van Kessel (0418-635987)
velddriel@katholiekbommelerwaard.nl

Zaltbommel:

Tiny van Steenberg (0418-514262)
zaltbommel@katholiekbommelerwaard.nl
+ Renske Merks
rgmerks@gmail.com

Najaar- Werkjaar

September is de maand van het afscheid van de zomer maar veel meer nog de maand van het starten van de activiteiten. Er is een groot aanbod aan cursussen en verenigen vragen overall om leden. Er is voor elk wat wils.

Ook de Heilige Franciscusparochie wil uw aandacht vragen. Allereerst voor de catechese, de aloude voorbereiding op Eerste H. Communie en het Heilig Vormsel.

In onze parochie is dit samengebracht in een wat breder kader onder de noemer Familiepastaat. Ongeveer tien keer per jaar, eens in de maand worden alle kinderen en hun ouders, ook die niet in de leeftijd vallen voor Eerste Communie en Vormsel, uitgenodigd samen te komen in de kerk van Velddriel om op een speelse manier in contact te komen met het geloof in Jezus Christus.

Naast het Familie Pastoraat heeft onze parochie ook een groep enthousiaste parochianen, die onder

de naam 'Missionaire Parochie', de naam zegt het al, een missie hebben om het geloof op een aanspreekbare en toegankelijke wijze onder de aandacht te brengen. Deze groep organiseert onder ander de Tuin/ Haard avonden. Avonden met een spreker en veel ontmoeting.

Voor volwassenen die heel graag wat meer willen weten over het Christelijk Geloof is er de Alpha Cursus. Het woord cursus geeft misschien niet helemaal juist aan wat deze avonden bedoelen te doen. Mensen krijgen tien avonden de kans om op een gestructureerde wijze met anderen van gedachten te wisselen over de intiemste vragen van het leven, zoals wat kan en wat mag ik geloven en wie is God?

Daarnaast zijn er nog veel activiteiten, de koren, de bijbelavonden en natuurlijk alle mooie vieringen. U wordt van harte uitgenodigd.

In dit parochieblad kunt u er meer over lezen.

*Namens de redactie:
Mirjam Duijts-As*

Tattoos

Geen haar op mijn hoofd denkt er aan om een tattoo te laten zetten. Tegelijk kan het mij ontroeren als ik het verhaal achter een tatoeage hoor. De liefde en verbondenheid die men voelt met een geliefde, met je kinderen, met God of met allemaal! Je maakt duidelijk met wie je verbonden bent en bij wie je hoort voor heel je leven!

Verbondenheid

Als je gelooft, dan hoor je ook ergens bij, ook daar kan veel verschil in zitten. In sommige streken heb je typische klederdracht. Tegenwoordig zie je dat bijna alleen nog bij moslims of bij kloosterlingen. Bij katholieken in het algemeen is dat vaak niet zo zichtbaar, maar soms zie je een kruisje of een rozenkrans.

Aanspreken

De heilige Franciscus drukte zijn geloof uit in zijn eenvoudige kleren, maar vooral door zijn liefde voor God en voor alle schepselen: mens, dier en de rest van de natuur. Zijn leven werd ook letterlijk getekend door die liefde. De zorg voor meelaten en zijn verbondenheid met Jezus, bracht dat hij de wondtekenen van Christus in zijn handen en voeten droeg.

Geen keuze

Eigenlijk is het geen keuze. Als je gelovig bent, dan laat je dat zien. Je komt op voor wie kwetsbaar is, je drukt je zorg uit voor alle leven en je neemt de tijd voor wie en wat belangrijk is. Als mensen zijn we geschapen naar Gods beeld, we lijken op God, zoals kinderen op hun vader en moeder lijken.

Familie

“Je lijkt sprekend op je vader!” of “jij hebt hetzelfde karakter als jouw moeder”, zijn uitdrukkingen die je nog weleens hoort. Het betekent niet dat je er altijd blij mee zal zijn, maar misschien betekent: “eert uw vader en uw moeder” dat je moet leren om daar met zorg mee om te gaan.

Tel je zegeningen

Er zijn gelukkig vele goede eigenschappen waar we met zorg mee om moeten gaan. Als we op God gelijken, zoals een kind op zijn vader/moeder, dan moeten we daar ook zorg voor dragen. Als we als kerkelijke familie/geloofsgemeenschap samen komen, delen we daarom verhalen om ons te herinneren wie we zijn, en dat we dat nooit mogen vergeten.

Er zijn vele wegen naar Rome

Kinderen die gedoopt zijn (en dat geldt dus voor iedereen), mogen steeds meer ontdekken wie hij of zij is, door te leren wie Jezus is. Hij laat ons God zien en ook hoe goed de mens eigenlijk is. Helaas vergeten we dat weleens en dan kan het flink mis gaan. Bij de eerste Communie, het Vormsel leren we de kinderen daarom aan de hand van Jezus wie God is en wij zij zijn.

Geloven in jezelf

Als volwassene kun je ook weleens het geloof verliezen in jezelf. Het is daarom zo belangrijk om bezig te blijven met de vraag wie je bent. Iedereen is op de eerste plaats een geliefd kind van God, met alle goede eigenschappen die we van “Onze Vader” hebben meegekregen. We nodigen iedereen uit om daar op zijn of haar eigen wijze aandacht aan te besteden.

Geen tattoo maar wel getekend

In onze vieringen, catechese bijeenkomsten, koren, Bijbelavonden, in het vrijwilligerswerk en vele activiteiten en zorg nodigen we u uit om mee uit te dragen, wat voor uzelf ook belangrijk is. Om te laten zien met wie we ons verbonden voelen, maar vooral ook trouw te blijven aan wie jij bent als mens, en als geliefd kind van God, met al zijn eigen eigenaardigheden. Op die weg wens ik ons allen van harte Vrede en alle goeds.

Pastoor Roland Putman

Clara, een Heilige dichtbij Franciscus

Het leven volgens het Evangelie van Franciscus en zijn eerste broeders, vond al vlug een diepe weerklank in het hart van een jong meisje van adel in Assisi.

Ze was 18 jaar en heette Clara. Vastbesloten kwam ze Franciscus vragen haar aan de Heer toe te wijden. Hij bracht haar naar een klooster van de Benedictinessen, waar ze een teruggetrokken leven begon. Daarna verhuisde ze naar San Damiano. Een klein klooster dat even buiten Assisi ligt. Hier stichtte Clara de Orde van de Arme Zusters, beter bekend als de Clarissen.

Hun ideaal bestond erin contemplatie te verbinden met een leven volgens het Evangelie in eenvoud en armoede. Zelf heb ik veel bewondering voor Clara. Zij is voor mij een heilige, een warm - menselijke getuige van de levende kerk. Zoals alle heiligen, tot op de dag van vandaag, een tijdloze wegwijzer in de zoektocht van elke gelovige naar zinvol en gelukkig leven.

Heiligen zijn spiegels waarin mensen zichzelf kunnen ontdekken. Clara is een van die spiegels. Veertig jaar lang leefde zij een verborgen bestaan in de stilte van het klooster van San Damiano. Franciscus heeft

Clara door zijn woord en voorbeeld de weg getoond. Die weg heet Jezus, de mensgeworden Zoon van God.

Samen hebben Franciscus en Clara er voor gekozen om Hem te volgen. In de arme en nederige Jezus ontdekten zij tot welke vrijheid van goddelijk leven zij geroepen waren. Beiden hebben het gewaagd alle schijn, alle bezit, alle macht en eer af te leggen om, zoals Jezus, arm en nederig open te staan voor de volheid van de rijkdom van de Vader.

Clara staat voor mij levend tussen ons kwetsbare mensen. Vanuit de stilte en de verborgenheid spreekt zij woorden van bemoediging en vrede. De hartstochtelijke liefde die zij ontdekt in de mensgeworden Zoon van God, overtuigd haar ervan dat alle mensen zijn opgenomen in Zijn liefde. Haar vreugde overwint elke negativiteit. Toen het levensdeed van Clara eenmaal vorm had gekregen, werd de bijzondere betekenis van haar naam duidelijk. Clara betekent: de klare, de heldere, de schitterende, de lichtende. In haar geestelijk Testament (nummer 24) schrijft ze, dat God haar hart heeft vervuld met licht om naar het voorbeeld en de leer van Franciscus te gaan leven.

Ook de bekende legende van de maaltijd bij de kapel van Onze Lieve Vrouw ter Engelen in Assisi spreekt in dit verband boekdelen. Franciscus heeft Clara uitgenodigd voor een picknick. Beiden laten zich vergezellen door enkele broeders en zusters. Franciscus en Clara spreken zo begeistert over de dingen van God dat hun vuur op anderen overslaat.

Mensen in de verre omgeving zien boven die plaats een fel licht, zij denken dat het kloostertje van Clara en het bos in brand staan. En wat treffen ze daar aan? Clara en Franciscus met hun begeleiders verzonken in gebed badend in het licht. Werkelijk, Clara verspreidt licht en vuur ook zonder het klooster te verlaten.

Paus Alexander de Vierde kon in de brief bij de heiligverklaring van Clara schrijven: 'Verborgen binnen de afzondering van de kloostermuren straalt Clara met een zodanige schittering dat heel de wijde wereld er door verlicht is.' Het leven van Clara en haar zusters werkt aanstekelijk naar buiten toe. Op hen is Jezus' Woord van toepassing: 'Julie zijn het licht der wereld.' En Assisi wordt 'de stad boven op een berg die niet verborgen kan blijven' (Matteüs, hoofdstuk 5, vers 14).

pastor Bertus Bus

Winterkerk van 4 november t/m 13 april - Palmzondag

De afgelopen jaren, zijn we in de parochie met de “winterkerk” begonnen, vanwege de hoge gas/energie prijzen. Inmiddels zijn de gasprijzen gedaald, maar de uitgaven aan verwarmingskosten voor grote ruimtes blijft erg hoog. Op bijna alle locaties hebben we ruimtes die sneller warm zijn, vaak al warm zijn, en daardoor ook aangenamer om te vieren.

Vieren in een kerkgebouw is waardevol, maar we zullen ook dit jaar weer moeten overleggen welke ruimtes we wanneer gebruiken om mensen niet in de kou te laten zitten, maar ook geen onverantwoorde kosten te maken. In ieder geval zal bij grotere vieringen, zoals bij Allerzielen en Kerst, bij uitvaarten of andere vieringen die druk bezocht

worden, zullen we de ruimte in de kerk zelf gebruiken.

Het parochiebestuur is nog in gesprek over de locaties. In voorgaande jaren zijn op verschillende locaties andere ruimtes gebruikt om te vieren: in Kerkdriel het parochiecentrum aan de Hertog Arnoldstraat 57b, in Velddriel het parochiecentrum aan de Voorstraat 102, in Alem de Drie Linden en in Zaltbommel de pastorie naast het kerkgebouw. Ammerzoden heeft de ‘winterkerk’ tot een ruimte omgevormd, die voor alle seizoenen geschikt is.

U begrijpt dat er dus nog wat te bespreken valt, maar u wordt op de hoogte gehouden, want we willen ook in deze winter blijven vieren met elkaar.

Bijzondere vieringen

Natuurlijk zijn alle vieringen bijzonder, maar soms is het goed om er wat vieringen uit te lichten, zoals de oecumenische vieringen, die we samen met andere kerken verzorgen.

Zaterdag 21 september

12.00 uur - Agapè-viering, eenvoudige maaltijd georganiseerd door protestantse en katholieke kerk in het parochiecentrum te Kerkdriel (Hertog Arnoldstraat 57b) met samenzang en het Martinuskoor.

Zondag 29 september

10.00 uur - Oecumenische viering in Kerkdriel, in de protestantse kerk met ds Drost en pastor Bus.

11.00 uur - Oecumenische viering in Zaltbommel in de Sint Maartenskerk met Ds Koole en pastoor Putman.

Zondag 6 oktober

10.00 uur - Feestelijke Franciscusviering in Alem bij gelegenheid van het feest van Franciscus van Assisi.

Zondag 27 oktober

11.00 uur - Op Adem komen. Meditatieve viering in Sint Martinus aan de Oliestraat te Zaltbommel.

Start Familiepastoraat

Als parochie zijn we geen vereniging, waar je lid van bent en af en toe iets doet. De parochie is een geloofsgemeenschap, die als een familie is, waar je toe behoort.

Familiepastoraat gaat dus niet alleen over catechese of over gezinnen, maar is er voor iedereen. Tege-lijk zal een belangrijk deel toch wel de Eerste Communie- en Vormsel-voorbereiding blijven, maar u zult hieronder nog veel meer aantreffen

Eerste H. Communie en Vormsel

Op maandag 23 september van 19.00 tot 20.00 uur is er een informatie-avond in de kerk te Velddriel voor de gehele Bommelerwaard, zowel ouders als kinderen zijn welkom! Misschien heeft u al een informatie avond gehad, anders kunt u zich nog aanmelden via info@katholiekbommelerwaard.nl

In totaal zijn er acht familieochtenden waarin wij allerlei leuke dingen gaan doen. In de regel is er elke tweede zondag van de maand een familieochtend. Het begint om 9.30 uur met een Eucharistieviering en wordt na een korte pauze gevolgd door de catechese. Ook voor andere kinderen en leeftijden is er die ochtend een bijeenkomst!

Zondag 13 oktober

De eerste bijeenkomst voor Communie en Vormsel is op zondagochtend 13 oktober om 09.30 uur in Velddriel.

We kijken er naar uit om samen met jullie op weg te gaan. Willen jullie je aanmelden of hebben jullie nog vragen? Dan kunnen jullie altijd mailen naar info@katholiekbommelerwaard.nl

Koor

Die als een lam draagt on - ze dood die breekt zijn li -
In dood en le - ven, Heer, zult Gij zijn die Gij zijt.

Kun je zingen, zing dan mee!

Kerkdriel

Het kerkkoor van Kerkdriel heeft een nieuwe dirigent Theo van Haaren. Mogelijk is hij een tussenpauze en het bestuur is op zoek naar een dirigent voor de langere termijn.

Toch -zo het gaat met een nieuw gezicht- een andere wijze van werken, wat ander repertoire - het geeft energie.

Heeft u ook zin om één keer per week uw schouders er onder te zetten en u aan te sluiten bij het enthousiaste kerkkoor Sint Martinus?

Elke woensdagavond vanaf 18.30 uur repeteren zij in de kerk, ingang aan de achterzijde bij de sacristie.

Komt u ook eens vrijblijvend langs om te kijken of u met Kerstmis mee wilt zingen? Contact: 06 - 184 20 282

Velddriel en Alem/Rossum

Ook in Velddriel en in Alem / Rossum zijn kerkkoren. Beide staan onder leiding van Bart van de Wiel. Ook zij zouden graag nieuwe leden verwelkomen.

- Voor informatie Velddriel : contact: Hetti van Kessel
- Voor informatie Alem / Rossum: contact: 06 - 215 283 03

Oktober Wereldmissiemaand 2024

In de wereldmissiemaand oktober richten wij dit jaar onze blik op Oceanië in het bijzonder op Papoea-Nieuw-Guinea. Op 20 oktober 2024 staat dit land centraal tijdens de actie in onze kerk.

Onder de titel 'Ga en nodig iedereen uit' (Mattheüs 22,9) voert Missio dit jaar de campagne voor de Wereldmissiemaand. Het voorbeeldland is Papoea-Nieuw-Guinea, in het bijzonder de eilanden Carterets en Bougainville.

Twee projecten hebben speciaal de aandacht.

- Catastrofes door klimaatverandering. Meerdere eilanden in de Stille Zuidzee dreigen als gevolg van de klimaatverandering voorgoed te verdwijnen in zee. Missio wil de bewoners van de Carteret Eilanden graag steunen. Zo'n honderd mensen moesten al gedwongen verhuizen.
- Vrouwengroepen voor vrede. Met name vrouwen nemen een leidende rol op zich, vaak gestimuleerd door de katholieke kerk.

Dat is niet vanzelfsprekend in een door mannen gedomineerde cultuur, waar geweld tegen vrouwen veel voorkomt

Papoea-Nieuw-Guinea is een land waar meer dan 60 procent van de vrouwen slachtoffer wordt van fysiek en/of seksueel geweld. Daarom zijn veilige plekken hard nodig.

Helen Hakena (67) heeft tijdens de burgeroorlog in Bougainville (1988-1998) veel geleden. Zij was hoogzwanger toen de vijandelijkheden haar dorp bereikten. Ze moest haar zoon vroegtijdig ter wereld brengen op een koude, kale vloer van een oud verlaten bankgebouw. Gelukkig hebben zij en haar zoon het overleefd. Andere vrouwen hadden niet zo veel geluk.

Deze ervaringen zijn haar motivatie om zich in te zetten voor vrouwenrechten, zodat geen andere vrouw nog zo hoeft te lijden. Daartoe richtte Helen Hakena in 1992 samen met een groep vrouwen van haar voormalige

Missie

PAROCHIE H. FRANCISCUS BOMMELERWAARD

school de 'Leitana Nehan Women's Development Agency (LNWDA)' op, met als motto 'Vrouwen weven Bougainville tezamen'. Het doel: jonge mensen - vrouwen en mannen - te mobiliseren voor de vrede.

In onze kerken zal in het weekend van 19 en 20 oktober de bekende bus of schaal aanwezig zijn voor uw bijdrage.

Of stort u bijdrage op:
NL93 INGB 0000 0087 25 t.n.v. Parochie Missie Werken

Wilt U meer weten over het werk van missio kijk dan op: www.missio.nl

Wij danken u bij voorbaat namens de mensen van Papoea-Nieuw-Guinea voor uw bijdrage.

M.O.V groep Bommelerwaard

KONINKLIJK ZALTBOMMELS MANNENKOOR – BELCANTO, GEMENGD KOOR

BRAHMS

EIN DEUTSCHES REQUIEM

JEANNETTE VAN SCHAIK sopraan

MARTIJN SANDERS bariton

KZM-BELCANTO koor

LINEKE LEVER & LAURA SANDEE piano

MARILOU KROUWEL dirigent

ZATERDAG **23 NOVEMBER** 2024, 20.00 UUR

SINT-MARTINUSKERK, OLIESTRAAT 28, ZALTBOMMEL

Entreprijs: €22,- inclusief programmaboekje en koffie/thea in de pauze / Kaartverkoop: kzm-belcanto.nl –
Read Shop, Mgr. Zwijzenplein 20a, Kerkdriel – Toast & Tosti, Boschstraat 38, Zaltbommel – Aan de kerk

Alpha Cursus ook dit najaar weer van start

Een geloofscursus voor beginners, zo wordt deze tien weken durende cursus wel genoemd.

Maar dekt dit wel de lading?

Ik hoor u denken: “ik heb mijn Eerste Communie gedaan, en misschien ook wel het Vormsel, ik heb op een katholieke school gezeten, ik kom zo af en toe in de kerk, ik ben al wat ouder” en meteen vraagt u zich af of dit wel wat voor u is.

Beter kunt u zich afvragen, heb ik interesse in het Geloof, heb ik hier weleens met iemand over kunnen en/of durven praten, is dit de periode in mijn leven dat ik hier misschien wel, mogelijk opnieuw, belangstelling voor heb?

Want wat is in essentie de Alpha cursus? De Alpha cursus wil mensen de kans geven om eens na te denken en er met anderen over te praten wat Jezus en die geloofsgemeenschap die zich rondom Jezus heeft gevormd, betekent en misschien wel voor hen kan betekenen.

Het belangrijkste binnen de Alpha-cursus zijn de gastvrijheid, de vrijblijvendheid en de vaak heel mooie onderlinge gesprekken.

Twijfel u nog, neem contact op met de pastoor, pastoor@katholiekbommeleraard.nl of telefoon 06 - 542 90 774, of rechtstreeks bij iemand van het team tel: 06 - 3611 5739 of spring gewoon op de kar en meldt u aan: www.alphacursuszaltbommel.nl

Praktisch

Vanaf 26 september elke donderdagavond (met uitzondering van de herfstvakantie) in de pastorie aan de Oliestraat in Zaltbommel. Wij beginnen altijd met een gezamenlijke maaltijd rond de klok van 19.00 uur en eindigen rond 22.00 uur. Laatste bijeenkomst 19 december. Een eigen bijdrage is geheel vrijwillig.

Wij hopen u te mogen ontmoeten,

Team Alphacursus

Bijbelgespreksavonden

In de Bijbel horen we niet alleen verhalen over God, maar God spreekt in de Bijbel ook tot ons. Op de Bijbelavonden willen we daarom het Evangelie met extra aandacht lezen, als een persoonlijk woord van God aan ons. Voor wie de Alpha-cursus gevolgd heeft zal deze leeswijze bekend voorkomen. We beginnen altijd met een gebed tot de Heilige Geest en een meditatief Bijbels lied/muziek. Aansluitend lezen we de Evangelietekst van de eerstvolgende zondag, waarbij we onze persoonlijke vragen en opmerkingen mogen plaatsen. Hierna lezen we de tekst gezamenlijk door om in gesprek met elkaar, helder te krijgen wat de Boodschap voor ons dagelijks leven zou kunnen zijn. Hierbij worden we elk op eigen wijze, persoonlijk aangesproken. We sluiten de avond ook weer af met gebed, met de intentie dat het Woord van God in ons verdere leven helder en zichtbaar mag worden.

De Bijbelavonden zijn in de regel op **elke vierde donderdag van de maand** van 19.15 - 21.00 in het parochiecentrum, Voorstraat 102, Velddriel. In het komende kwartaal is dat op donderdag 26 september, donderdag 24 oktober donderdag 28 november. U kunt zich opgeven via:

pastoor@katholiekbommelerwaard.nl

Stigmatisatie van Franciscus

Het is dit jaar 800 jaar geleden dat de heilige Franciscus in een visioen de stigmata (wondtekenen) van Christus ontving. Emeritus prof. dr. Gerard Pieter Freeman, gaat met aandacht voor de verhalen over het visioen van de gekruisigde Jezus in op de wonden die de heilige Franciscus tekende. Aan de hand van zijn inleiding is er ruimte voor gesprek over de betekenis van deze verhalen en beelden: Wat zeggen en tonen zij precies? Wat doen zij ons? Waarom zijn deze verhalen en beelden van belang in onze tijd, waarin ontmoetingen al te vaak vermeden en pijn bestreden wordt?

De bijeenkomst op **zaterdag 28 september** wordt georganiseerd vanuit de "Orde van Franciscaanse Seculieren" en vindt daarom plaats in het Franciscushuis in Den Bosch (Van der Does de Willeboissingel 11, Den Bosch) De bijeenkomst duurt van 10.30 tot 15.30 uur (zaal gaat open om 10.00 uur)

Er zijn geen kosten aan het deelnemen verbonden, maar een vrijwillige bijdrage is mogelijk. Koffie en thee is aanwezig. Voor de lunch graag uw eigen boterham meebrengen; voor een kop soep wordt gezorgd. Opgeven via:

pastoor@katholiekbommelerwaard.nl

Oecumenische Leeskring

Leven in relatie met God en de werkelijkheid, daar zoeken we met elkaar naar in de Oecumenisch leeskring. Vorig jaar lazen we Genesis van Jonathan Sacks. Over uit stof van de aardbodem geschapen mensen met in ons de adem van God. Geschapen om zelf te scheppen; scheppingskracht in vrijheid, verantwoordelijkheid en terughoudendheid. Goedheid in de ander (h)erkennen en helpen goedheid te scheppen. Het was goed om dit boek zo samen te lezen en te overdenken.

Komend seizoen lezen we: Mystiek, Hoe God werkt in de mens van Evelyn Underhill. Vertaald door Jean-Jacques Suurmond en op zijn website vind je een indrukwekkende column over dit boek.

Vanaf september elke tweede dinsdag van de maand delen we onze leeservaringen van 14-16 uur in Het Anker, Zaltbommel. Als je met ons mee wilt lezen, neem dan contact op met Nelleke van de Bilt, 06 - 15492425 of nelleke.vande.bilt@gmail.com

Open Haardavonden

Na de geslaagde open tuinavonden hoopt de Missionaire Parochie het komend kwartaal te kunnen doorgaan met 'de Haard' avonden.

Het zijn informele avonden ingeleid door een lezing van hooguit een uur, het zingen van enkele liederen met daarna alle gelegenheid om elkaar onder het genot van een drankje te ontmoeten. Tot Kerstmis zijn er twee avonden gepland.

Inloop 19.30 uur, Aanvang 20.00 uur

Vrijdag 11 oktober

Pater Gerard van Buul heeft als franciscaan lange tijd in Brazilië gewerkt, waar veel armoede is. Hij weet veel van de Bevrijdings Theologie. Hoe is de Bijbel en het leven in die gemeenschap een bron van hoop, kracht voor hen, én wat hebben wij eraan? Locatie: Molenstraat 20 te Bruchem, bij de familie Den Otter.

Vrijdag 8 november

Wist u dat alle vier patroonheiligen van de kerken in onze parochie binnen deze 'maand' vallen? Hubertus, Willibrordus Barbara en natuurlijk Martinus! Wat vertelt dit over onze parochiekerken en de Bommelerwaard? pastoor Roland Putman licht het uit! Locatie bij de familie Van der Linden: Weikesstraat 14, te Alem.

Agrarisch perceel wordt ingericht voor de patrijs

Onze parochie bezit enkele agrarische percelen in de Bommelerwaard. Op verzoek van de Natuurwacht Bommelerwaard is één perceel in Velddriel beschikbaar gesteld om omgezet te worden in een natuurterrein voor patrijzen.

Op zaterdag 2 november zijn parochianen uitgenodigd om om 9.30 uur aan de Hoeveneseweg 1400 struiken te planten. Pastoor Roland Putman zal deze dag openen en een informatiebord onthullen. Dit is een prachtig Franciscaanse project waar de parochie trots op is.

Sint Franciscus, bekend om zijn liefde voor de natuur, inspireert onze Franciscusparochie om een bijdrage te leveren aan de bescherming van

de natuur. Na overleg met verschillende organisaties, zoals De Capreton en de provincie Gelderland, is besloten het natuurterrein te realiseren.

De patrijs heeft het moeilijk door verlies van leefgebied. In de Bommelerwaard zijn nog enkele paartjes te vinden. Patrijzen hebben kruidenrijke graslanden en dekking nodig. In samenwerking met De Capreton en de Natuurwacht is een plan opgesteld voor een perceel van twee hectare aan de Hoeveneseweg, met kruidenstroken, een keverbank, struweelhaag en poel.

Alle parochianen zijn welkom om mee te helpen bij het planten van de struiken. Neem wel een schep mee.

Kruisverheffing in de H. Martinuskerk

Vanaf het feest van Kruisverheffing (14 september) wordt de H. Martinuskerk in Kerkdriel verrijkt met een 19^e-eeuws gepolychromeerd kruisbeeld. Sinds de bouw van het nieuwe orgel zitten mensen in de zijbeuk, tegen de meer dan manshoge houten bekisting van het orgel aan te kijken. Er hing al een 'oog' maar een passend kruis was blijkbaar nog niet gevonden.

Het kruisbeeld is in "eeuwigdurende bruikleen" aan de H. Franciscusparochie gegeven door Tim Overtoom en Pascale Lemeer, wiens zoon Pepijn in onze parochie is gedoopt. Op de foto staat Tim Overtoom, die samen met de koster Antoon van der Heijden en pastoor Putman het kruis hoog houdt.

Terugblik op de Tuinavonden

Vrijdag 5 juli *Geloven in Oekraïne*

Julia en Sophie zijn twee jonge studentes die een jaar in het stadsklooster gewoond hebben waar ook onze pastoor Putman woont. Dankzij een beurs van de zusters Diaconessen in Nederland konden zij een jaar “Kerk en Samenleving” studeren aan de universiteit Tilburg Beide zijn inmiddels terug in Oekraïne om in de praktijk te brengen wat we als kerk in Oekraïne kunnen betekenen.

Op de Open Tuin avond bij de familie Koopman in Zaltbommel vertelden ze over de situatie in Oekraïne. Als zij op hun mobieltje kijken of hun Whats-app controleren, is er altijd kans dat ze een bericht krijgen dat een vriend, familielid of goede kennis is overleden. Tegelijk vertellen ze ook dat door de oorlog ook duidelijk wordt dat Oekraïne een éénheid is met een gedeelde cultuur en dat er veel solidariteit is om vluchtelingen uit andere delen op te vangen, Er is de wil en creativiteit om met tekorten en tegenslagen om te gaan.

Een avond over een zwaar onderwerp, maar ook in het teken van geloof en hoop.

Julia en Sofia zijn nu betrokken bij een Christelijke medische organisa-

tie, die met een mobiel ziekenhuis, rondtrekt en die ook medicijnen verzorgt en mensen toerust in het grensgebied. U kunt deze medische hulp organisatie nog steunen met gift via de rekening van pastoor Putman: NL72 INGB 0005 8841 99 t.n.v. R. Putman o.v.v. Hulp Oekraïne.

Vrijdag 2 augustus *Geloven op je woord*

Op een prachtige zomeravond in de tuin van de familie Hoogen- doorn-Nettenbreijers in Hedel, ging de Tuinavond over 't Bijbelverhaal van de Zaaier. Leo Lock, die verbonden is aan de Evangelische Gemeente, ging op levendige wijze in gesprek met het verhaal vanuit zijn eigen leven. Een dertigtal aanwezigen wist hij bij het verhaal te betrekken door enkele vragen te stellen. Het lijkt soms alsof er veel van Gods woord en wat wijzelf uitdragen verloren gaat. Tegelijk mogen

we ook zien, dat het goede dat we zeggen en doen, wel degelijk vrucht zal dragen. God nodigt ons uit om te blijven geloven in de goede zorg en niet op te geven het goede te zeggen en te doen.

Vrijdag 6 september **Bijbelse musicals**

In de tuin van de familie Straver-Versantvoort in Kerkdriel werd de inleiding verzorgd door Ds Jan

Willem Drost. Als de kerkelijke Joop van den Ende, heeft hij verschillende musicals op zijn naam staan. De avond stond in het teken van Bijbelse musicals, van Jezus Christ Superstar tot The Passion en van The Prince of Egypt tot een musical over Jozef de dromer. Klopt het allemaal nog wel en waar halen ze al die soms erg pikante of grappige verhalen vandaan?

Hij ging in op de vraag: Hoe kun je 't weten? Je kunt niet alles uit de Bijbel halen. Gelukkig hebben we oude Joodse verhalen, die ingaan op vragen over wat er zich in Bijbelse tijden heeft afgespeeld. Sommige Bijbelse verhalen kun je naspelen, omdat die over dezelfde problemen als die vandaag gaan. Door het na te spelen, ontdek je dingen en zolang dat niet in strijd is met wat we wél in de Bijbel kunnen vinden, zou dat best nog heel dicht bij de waarheid kunnen zijn.

Irene van Keulen-Otten - Ammerzoden

Het altaar-kleed moet kreukloos zijn en stevig. Het was even zoeken maar Irene fietste naar Hedel, waar zij bij de drogist ouderwetse stijfjes kocht. Het is Irene van Keulen ten voeten uit, plichtsgetrouw, pragmatisch maar bovenal heel behulpzaam.

Irene groeide op in een heel groot gezin in Velp bij Arnhem. Toen haar moeder van het dertiende kind in verwachting was stierf haar vader door een noodlottig ongeval. Maar, vertelt Irene met enige trots; “wij kwamen niets te kort en alle kinderen mochten leren om een goed beroep te kunnen krijgen”. Zo kwam

Irene in Ammerzoden terecht voor de opleiding tot gezinsverzorgster, een opleiding onder auspiciën van de Franciscanen.

In die tijd kwam ze haar toekomstige man André van Keulen tegen. Ze kreeg een baan ergens anders, maar het huwelijk bracht Irene definitief terug in Ammerzoden. Met veel plezier woont zij er sindsdien. “De Ammerzodense mens is goedaardig, hartelijk en hulpvaardig.”

Met moeders uit de kleuterklas van haar kinderen vormt Irene een gezellige groep die niet bang is de

handen uit de mouwen te steken. Vijf en dertig jaar lang is de groep verantwoordelijk voor de schoonmaak van de kerk, de binnen- en de buitenboel, de koper- en de zilverspoets. “De ‘sacristie was voor ons vrouwen verboden terrein, wat ze daar precies deden?”

Na het vertrek van de beroepskoster wordt dat anders. De gehele pastorie inclusief de sacristie wordt haar nieuwe werkterrein. Een grondige schoonmaak van het gebouw volgt en ook de kerkelijke gewaden krijgen haar aandacht. Irene wordt de nieuwe koster voor de eucharistieviering op de donderdagmorgen. Wat lichamelijke ongemakken maken dat ze soms wat gas moet terug nemen.

Irene is haar hele leven een groot Maria vereerder: “Maria geeft mij veel vertrouwen.” Heel haar huwelijk plaats ze een lichtje bij het Maria-beeldje. Ze kon dit geloof delen met haar man. Na zijn dood liet ze van zijn trouwring een Maria-hangertje maken, Een cadeautje aan haarzelf.

“Ik heb niet veel spullen nodig, maar af en toe een bezoek aan mijn kinderen en mijn broers en als het kan een reisje naar de bedevaartplaats Banneux, hoop ik nog dikwijls te mogen maken.”

Irene, hartelijk dank voor al je goede zorgen.

Mirjam Duijts-AS

zaterdag 28 september

17.30 Leyenstein Eucharistie BBus
19.00 Zaltbommel Eucharistie BBus

zondag 29 september - 26e Zondag dh jaar

9.30 Ammerzoden WoCo VPalte
9.30 Velddriel Eucharistie RPutman
10.00 Kerkdriel Prot Oecum BBus
11.00 Zaltbommel Oecum RPutman

zaterdag 5 oktober

17.30 Leyenstein Eucharistie RPutman
19.00 Velddriel Eucharistie RPutman

zondag 6 oktober - 27e Zondag dh jaar

10.00 Alem Franciscusfeest

zaterdag 12 oktober

17.30 Leyenstein Eucharistie BBus
19.00 Ammerzoden Eucharistie BBus

zondag 13 oktober - 28e Zondag dh jaar

9.30 Velddriel Franciscus 2.0

zaterdag 19 oktober

17.30 Leyenstein Eucharistie BBus
19.00 Velddriel Eucharistie BBus

zondag 20 oktober - 29e Zondag dh jaar

9.30 Ammerzoden Eucharistie BBus
11.00 Kerkdriel Eucharistie BBus
11.00 Zaltbommel WoCo JVriesema

zaterdag 26 oktober

17.30 Leyenstein Eucharistie BBus

zondag 27 oktober - 30e Zondag dh jaar

9.30 Ammerzoden Eucharistie BBus
9.30 Rossum Eucharistie RPutman
11.00 Kerkdriel Eucharistie BBus
11.00 Velddriel Eucharistie RPutman
11.00 Zaltbommel Meditatie
15.00 Zaltb kerkhof Allerzielenviering

zaterdag 2 november- Allerzielen

17.30 Leyenstein Eucharistie RPutman
19.00 Kerkdriel Allerzielen BBus
19.00 Velddriel Eucharistie RPutman

zondag 3 november - 31e Zondag dh jaar

9.30 Alem WoCo Allerz JVriesema
9.30 Hedel Eucharistie RPutman
11.00 Kerkdriel Eucharistie RPutman
11.00 Zaltbommel WoCo JVriesema
14.30 Ammerzoden Gebed Allerzielen

zaterdag 9 november

17.30 Leyenstein Eucharistie RPutman
19.00 Ammerzoden Eucharistie RPutman

zondag 10 november - 32e Zondag dh jaar

9.30 Velddriel Franciscus 2.0

zaterdag 16 november

17.30 Leyenstein Eucharistie BBus
19.00 Velddriel Eucharistie BBus

zondag 17 november - 33e Zondag dh jaar

9.30 Ammerzoden Eucharistie BBus
11.00 Kerkdriel WoCo JVriesema
11.00 Zaltbommel Eucharistie BBus

zaterdag 23 november

17.30 Leyenstein Eucharistie RPutman

zondag 24 november - Christus Koning

9.30 Ammerzoden Eucharistie RPutman
9.30 Velddriel Eucharistie BBus
11.00 Kerkdriel Eucharistie RPutman
11.00 Zaltbommel Meditatie

zaterdag 30 november

17.30 Leyenstein Eucharistie RPutman
19.00 Velddriel Eucharistie RPutman

zondag 1 december - 1e Zondag vd Advent

9.30 Alem Eucharistie RPutman
9.30 Ammerzoden WoCo JVriesema
11.00 Kerkdriel WoCo JVriesema
11.00 Zaltbommel Eucharistie RPutman

zaterdag 7 december

17.30 Leyenstein Eucharistie RPutman
19.00 Ammerzoden Eucharistie RPutman

zondag 8 december - 2e Zondag vd Advent

9.30 Velddriel Franciscus 2.0
19.00 Kerkdriel Lichtjesviering

zaterdag 14 december

17.30 Leyenstein	Eucharistie	BBus
19.00 Kerkdriel	Oecumenisch	
19.00 Velddriel	Eucharistie	BBus

zondag 15 december - 3e Zondag vd Advent

9.30 Ammerzoden	Eucharistie	BBus
11.00 Kerkdriel	WoCo	JVriesema
11.00 Zaltbommel	Eucharistie	BBus

zaterdag 21 december

17.30 Leyenstein	Eucharistie	RPutman
------------------	-------------	---------

zondag 22 december - 4e Zondag vd Advent

9.30 Ammerzoden	Eucharistie	BBus
9.30 Rossum	Eucharistie	RPutman
11.00 Kerkdriel	Eucharistie	RPutman
11.00 Velddriel	Eucharistie	BBus
11.00 Zaltbommel	Meditatie	

dinsdag 24 december - Kerstnachtmis

17.30 Kerkdriel	Eucharistie	RPutman
17.30 Leyenstein	Eucharistie	BBus
18.00 Zaltbommel	Kinderkerst	
19.00 Velddriel	Eucharistie	RPutman
19.30 Alem	Nachtmis	BBus
19.30 Ammerzoden	WoCo	JVriesema
21.00 Kerkdriel	Nachtmis	RPutman
22.00 Zaltbommel	Nachtmis	BBus

woensdag 25 december - Kerstmis

9.30 Alem	WoCo	JVriesema
9.30 Ammerzoden	Eucharistie	RPutman
11.00 Kerkdriel	WoCo	JVriesema
11.00 Velddriel	Eucharistie	BBus
11.00 Zaltbommel	Eucharistie	RPutman

donderdag 26 december - 2e Kerstdag

9.30 Rossum	Eucharistie	RPutman
11.00 Velddriel	Eucharistie	RPutman

zaterdag 28 december - Onnozele kinderen

17.30 Leyenstein	Eucharistie	RPutman
19.00 Zaltbommel	Eucharistie	RPutman

zondag 29 december - Heilige Familie

9.30 Velddriel	Eucharistie	BBus
11.00 Kerkdriel	Eucharistie	BBus

Wijzigingen voorbehouden

Het meest actuele en complete overzicht van vieringen vindt u op de website:

www.katholiekbommelerwaard.nl

Dopelingen

Ammerzoden

- Novan Jax van Oosterhout

Kerkdriel

- Oliwier Psuja
- Lara Verschuur
- Valena Broekmeulen
- Djelena Lever
- Luca de Heus

Velddriel

- Mace van Herwijnen

hedel@katholiekbommelerwaard.nl

Secretariaat: idem

NL46 INGB 0001 0193 41

t.n.v. Parochie H. Franciscus -
H. Willibrorduskerk Hedel

Intenties:

telefonisch opgeven bij:
Bets de Goeij, (073) 599 3595

Ouderenvieringen

De data van de Ouderenvieringen in De Munt voor de komende tijd zijn:

donderdag 10 oktober	15.00 uur	Voorg. : R. Putman
donderdag 14 november	15.00 uur	Voorg. : B. Bus
donderdag 12 december	15.00 uur	Voorg.: B. van Bronkhorst

Via deze weg nodigen wij iedereen die aan de viering deel wil nemen van harte uit daarbij aanwezig te zijn. Na afloop is er koffie en/of thee en blijven we gezellig even napraten.

Ook iets voor u? U bent van harte welkom!

Zondagvieringen

Elke eerste zondag van de oneven maand is er een eucharistieviering om 9.30 uur in basisschool 'De Pollenhof' aan de Kasteellaan.

zondag 3 november   9.30 uur

Na afloop drinken we gezellig samen een kopje koffie of thee.

Op weg naar het Franciscusfeest

Stigmata

In 'De Fioretti', verhalen over Franciscus, staan een aantal beschouwingen die van doen hebben met het ontvangen van de 'stigmata' of 'heilige kruiswonden' op de berg La Verna. Dat gebeurde 800 jaar geleden. Een goede reden om even aandacht te besteden aan die verhalen, Wellicht wordt u erdoor gesticht.

Een fantastisch geschenk

Feestgedruis in Montefeltro. Dat trekt de aandacht van Franciscus als hij daar, in gezelschap van broeder Leo, toevallig voorbijkomt. Roland van Chiusi, een rijk edelman, is ook op dat feest. In gesprek met Franciscus, voor wie hij grote bewondering heeft, biedt hij hem de berg La Verna aan. Dat is een plek die zeer geschikt is voor boetedoening en als kluisenarij. Franciscus stuurt vanuit Assisi twee broeders als verkenners naar de La Verna. Op hun aanraden trekt Franciscus vervolgens met enkele broeders naar die berg en zij wijden zich daar in alle rust aan gebed en meditatie.

Leven in een kluisenarij

De toezegging van heer Roland dat de broeders voor alles bij hem mogen aankloppen maakt Franciscus onrustig daar op de La Verna. Hij

roept zijn gezellen bij zich en praat open en eerlijk met hen over hun wijze van leven. 'Als we de heilige armoede koesteren, zal de wereld ons volgen en ons altijd van voedsel voorzien. Armoede leidt ons naar volmaaktheid en verzekert ons van eeuwige rijkdom. Dit gebod leg ik jullie en mezelf nu op; en omdat ik mijn einde voel naderen, wil ik me graag hier terugtrekken, me helemaal richten op God en het lijden van Christus zoveel mogelijk overwegen.'

De schepping beschouwd

Het lijden van Christus overwegend verwondert Franciscus zich over de enorme scheuren en spleten in de rotspartijen van de La Verna. Tijdens gebed wordt hem onthuld dat die zijn ontstaan bij het sterven van Jezus, toen 'de aarde scheurde'. En juist nu en op deze plek wil God dat kenbaar maken om duidelijk aan te geven dat het lijden van Christus zichtbaar moet worden in Franciscus. Na deze ervaring verdiept die zich nog meer in dit mysterie. En door zijn voortdurend overwegen van Jezus' lijden beleeft hij steeds vaker de verrukking van contemplatie. Daardoor raakt hij heftig in vervoering en zweeft soms boven de aarde...

Franciscus' vriend: de valk

Op de berg La Verna, in de buurt van het onderkomen van Franciscus, heeft een valk haar nest. Het is de tijd van de Veertigdagen. Elke morgen, tegen het uur van de metten, komt de valk met gekrijs en geklap van haar vleugels Franciscus wekken. De vogel gaat niet weg voordat de heilige opstaat en begint met het gebed. Als Franciscus extra vermoeid is of zich niet zo goed voelt, komt de vogel, als een zorgzaam vriend, hem later wakker maken. Franciscus geniet zeer van de aanwezigheid van het levende wekkertje dat hem ook overdag soms gezelschap houdt.

De Stigmata

Op het feest van Kruisverheffing mediteert Franciscus, zoals elke dag, over het lijden van Christus. In vervoering ziet hij in de verschijning van een Serafijn het beeld van Christus aan het kruis. Daarin wordt hem duidelijk gemaakt dat ook hij door geestelijk lijden omgevormd zal worden tot gelijkenis met de gekruisigde. En de Heer zelf zegt hem: "Ik geef je de wonden die de tekenen zijn van mijn lijden. Zo zul je Mij gelijkvormig zijn....." Als het schitterende visioen voorbij is, loopt zijn hart over van liefde voor God en in zijn handen en voeten en in zijn zijde verschijnen de wonden van het lijden van Christus.

Terug naar Assisi

Enkele dagen na het ontvangen van de stigmata op de berg La Verna gaat Franciscus, in gezelschap van broeder Leo en met hulp van een boer en zijn ezel, terug naar Maria degli Angeli. Het is een lange en vermoeiende reis, want de faam van de heilige gaat hem vooraf en overal zijn mensen die hem willen zien, spreken of aanraken. Onderweg gebeuren dan ook meerdere wonderen op voorspraak van Franciscus. In Maria degli Angeli worden zij met de grootste vreugde en liefde onthaald. Franciscus is verzwakt van de reis en zal in Assisi blijven wonen tot aan zijn dood.

Ik wens u allen een fijn Franciscusfeest!

Ben van Bronkhorst ofm

Alem

St. Odradastraat 7, 5335 LK Alem
(06) 57 34 71 29
alem@katholiekbommelerwaard.nl

NL19 RABO 0131 7018 51
t.n.v. Parochie H. Franciscus -
H. Hubertuskerk Alem

H. Hubertuskerk

Secretariaat: Mw. S. van Mook
Meerenstraat 9, Alem
(06) 23 50 27 79

Intenties: Mw. G. van Boxtel-Hooij-
mans, 't Buske 25, Alem
(0418) 66 20 63

Overleden

†
Annie Toonen

Annie is geboren op 3 april 1951 en overleden op 14 augustus 2024 te Kerkdriel in de leeftijd van 73 jaar.

Op haar uitdrukkelijke wens heeft de uitvaartdienst plaatsgevonden in de H. Hubertuskerk op maandag 19 augustus, waarna Annie is begraven op de begraafplaats achter de kerk in de nabijheid van haar overleden ouders.

Wij wensen haar familie heel veel sterkte toe.

Slipjacht

Op oudejaarsdag, dinsdag 31 december, vindt de jaarlijkse slipjacht plaats in Alem. Voorheen werd deze in Brakel gehouden, maar door ruilverkaveling is de locatie verplaatst naar Alem.

De kleurrijke ruiters van de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging (KNJV) verzamelen zich jaarlijks in het voormalige veerhuis Het Hart van Alem. De honden volgen geursporen van een vos, getrokken met jute zakken die in een vossenhol hebben gelegen. De tocht gaat ongeveer 5 kilometer door de omliggende landerijen. Toeschouwers kunnen de jacht goed volgen vanaf de dijk rondom Alem. Bij hoogwater of vorst wordt de jacht afgelast.

H. Hubertus (655 - 727) patroonheilige van de jacht

Hubertus was van adel. Na de dood van zijn vrouw Floribanne, bij de geboorte van hun zoon Floribertus, trok hij zich terug in de Ardennen, waar hij zich aan het jagen overgaf.

Op Goede Vrijdag van het jaar 683 ging hij op jacht, hoewel dat niet gepast was op Goede Vrijdag.

Hubertus zag een groot hert, en joeg erachteraan met zijn honden. Toen hij het hert bijna te pakken had en het dier zich naar hem toekeerde, wilde hij het neerschieten. Op dat moment verscheen er een lichtgevend kruis tussen het gewei. Hierdoor werd hij gelovig en later bisschop van Tongeren - Maastricht en Luik.

Door deze bekering werd Hubertus de patroonheilige van de jagers. Omdat hij eens een man van honds-dolheid genas, wordt hij ook speciaal aangeroepen tegen deze ziekte. Daartoe wordt ook het zogenaamde hubertusbrood gezegend. Zijn naamdag wordt gevierd op 3 november.

In 743 vond de verplaatsing van zijn lichaam naar Andain in de Ardennen plaats, die sindsdien Saint-Hubert wordt genoemd.

Volgens onder meer de Bossche stadskroniek van Everswijn e.a. (1608-1609) beschikte Alem aan het einde van de 16^e en het begin van de 17^e eeuw over een belangrijke arm-reliëk van St. Hubertus, die afkomstig was uit Saint-Hubert.

De kerk in Alem die in de tweede helft van de 19^e eeuw is gebouwd, is vernoemd naar de H. Hubertus.

Sinds 1975 wordt in Alem op oudejaarsdag een slipjacht (nagebootste vossenjacht) gehouden door de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging.

Wist u dat...

In 2025 de Alemse H. Hubertuskerk 150 jaar bestaat. De eenbeukige bakstenen kruiskerk in neogotische stijl met geveltoren is ontworpen door Arnoldus van Veggel en gebouwd in het jaar 1875.

Zaltbommel

Oliestraat 26, 5301 BB Zaltbommel
(0418) 51 22 15
zaltbommel@katholiekbommelerwaard.nl

NL07 INGB 0004 4572 38
t.n.v. parochie H. Franciscus - H.
Martinuskerk Zaltbommel

H. Martinuskerk

Secretariaat & intenties:

Tiny van Steenbergem
Johan de Wittstraat 68
5301 GR Zaltbommel
(0418) 51 42 62

Overleden

Op 15 augustus 2024 is Roel Veraart overleden. Hij is geboren op 14 april 1952 in Gendt. Hij was weduwnaar van moeder Tru Termohlen. Zijn uitvaart was op 22 augustus in de Sint Martinuskerk. Roel is begraven op de begraafplaats aan de Nieuwe Tjeningen.

Vieringen in de Wielewaal

Dinsdag 27 augustus is de laatste Eucharistieviering geweest in de Wielewaal. Eind september begin oktober gaat deze verhuizen naar de Waluwe. Bijna 20 jaar hadden we maandelijks een viering wat door de bewoners erg op prijs werd gesteld, ook bewoners uit de omgeving waren welkom.

Daar er in de nieuwe Wielewaal geen ruimte is en de belangstelling erg terug liep, is besloten om daarmee te stoppen. Voor de weeksluiting wordt er nog overlegd wat hiermee te doen. ik wil de vrijwilligers en de voorgangers hartelijk bedanken voor de tijd die ze daarin gestoken hebben.

De Gerarduskalender

De Gerarduskalender voor 2025 is er weer, uitgebracht door klooster Wittem. Het is een scheurkalender met elke dag aan de voorkant een spreuk die opbeurt of tot nadenken aanzet. Aan de achterkant een grapje, een gedicht, puzzels of informatie over allerlei wetenswaardigheden. Met deze kalender kunt u elke dag goed beginnen met een beetje spirit en een positief gevoel.

De opbrengst van de kalender komt ten goede aan de activiteiten van klooster Wittem. Deze kalender is voor € 10.50 te koop bij:

- Mw. L. van Iersel van de Wiel
Fazantstraat 24
Zaltbommel
tel. 0418 - 513 648

In Zaltbommel (stad) brengen we de kalender thuis.

De vier evangelisten

Bij iedere eucharistieviering wordt een tekst gelezen van één van de vier evangelisten. Wist u dat deze evangelisten symbolisch afgebeeld zijn op het altaar in de Martinuskerk van Zaltbommel. Als u naar het hoofdaltaar kijkt, ziet u, net boven de altaartafel, vier goudkleurige vierkanten van zo'n 25 bij 25 cm. Hierop zijn afgebeeld een mens, de leeuw, het rund en de adelaar. Alle vier beelden beelden symbolisch een evangelist uit.

De **mens** staat voor het evangelie van Mattheüs, hij begint zijn verhaal immers met de stamboom van Jezus, vandaar de mens. De **leeuw** staat voor de evangelist Marcus, hij begint zijn evangelie met de verkondiging van Johannes de dooper in de woestijn bij de wilde dieren vandaar de leeuw. Het Lucas evangelie verkondigt de geboorte van Johannes de dooper, De priester Zacharias mag in de tempel een wierookoffer brengen, naast wierookoffers brachten zij ook offers, stieren en andere dieren vandaar het **rund**. De **adelaar** doet recht aan het evangelie van Johannes en gaat over het mysterie van de menswording. Het woord van God daalt uit de hemel neer op aarde. De adelaar met zijn scherpe blik op grote hoogte symboliseert de nederdalende beweging van het Woord van God (Logos).

Oproep

Voor alle oud-misdienaars

In 2025 hoop ik mijn 50 jarig kosterschap te gedenken. Wanneer de juiste datum is horen jullie nog wel. Pastor Bertus Bus en ik zouden het erg op prijs stellen om alle misdienaars die in die tijd de vieringen gediend hebben weer eens te zien. Dus meld je aan als je dat ook leuk vindt, wij zien dat als een reünie. Ik zie de aanmeldingen graag tegemoet, doe dat per mail naar: tinyvansteenbergen@gmail.com

Allerzielen 2024

Dit jaar zal er op 27 oktober ter gelegenheid van het feest van Allerheiligen en Allerzielen om 15.00 uur een viering zijn op het Katholieke kerkhof aan de Virieusingel 10b. Hiervoor zullen aan nabestaanden nog uitnodigingen worden verstuurd, maar natuurlijk is iedereen welkom om te bidden voor de overledenen.

Vredesconcert

Aan het begin van de Vredesweek, op zondagmiddag 22 september, organiseert de Raad van Kerken samen met Harmonie De Karel en jeugdkoor Senta een bijzonder 'vredesconcert'. U bent van harte welkom bij dit concert in de Martinuskerk, Oliestraat 28. Toegang gratis.

Openluchtviering

De tweede Bommelse openluchtviering op zondag 18 augustus in het stadspark was een groot succes. De vier samenwerkende kerken uit Zaltbommel startten begin februari met de voorbereidingen, met als thema “geloof, hoop en liefde”. De organisatie verliep soepel, mede dankzij de inzet van vele vrijwilligers. Dit jaar was het weer prachtig, wat zorgde voor een opkomst van zo’n 800 mensen.

De muziekgroep bestond uit muzikanten en zangers van verschillende kerken. Voorgangers waren Theo Boogaard (Protestantse Gemeente Zaltbommel), pastor Bertus Bus,

Leo Lock (Evangelische Gemeente De Passie) en dominee Marten Tel (Nederlandse Gereformeerde Kerk De Ontmoeting). Na afloop genoten de vrijwilligers van een lunch in De Ontmoeting, verzorgd door leden van deze kerk.

De collecte bracht € 3.235 op voor Hospice De Samaritaan in Zaltbommel. Giften kunnen nog steeds worden overgemaakt naar Stichting Hospice De Samaritaan:
NL85 RABO 0166 2240 30

De kerngroep hoopt dat deze viering een jaarlijkse traditie wordt.

Renske Merks

Kerkdriel

Hertog Arnoldstraat 57B
5331 XG Kerkdriel

(0418) 63 12 15
kerkdriel@katholiekbommelerwaard.nl

NL70 RABO 0125 1045 45
t.n.v. Parochie H. Franciscus -
H. Martinuskerk Kerkdriel

H. Martinuskerk

Secretariaat: idem

Intenties: idem

Spreekuur voor intenties of vragen
over het kerkhof op woensdag-
ochtend van 9.30 tot 11.30 uur

Overledenen

Sinds 26 mei 2024

- † Huberta van Gulik-Bok (91)
- † Ronald van Wel (55)
- † Truus Wijgergangs-Loeffen (90)
- † Paul Planken (76)
- † Leo Vissers (75)
- † Eric van Oers (51)
- † An de Leeuw-Verhoeven (90)
- † Cornelia de Gier (64)
- † Kornelia van den Bighelaar (86)
- † Leonardus van Hoesel (79)
- † Jan van Mil (68)
- † Annie Toonen (73)
- † Wilhelmina Verhoeven-
Verhoeven (80)

Aankondiging

Op woensdag 18 december 2024 vindt van 14.00-16.30 uur in het parochiecentrum aan de Hertog Arnoldstraat 57b, de kerstmiddag voor vrijwilligers van de contactgroep Kerkdriel plaats. Noteer datum, tijdstip en plaats alvast in uw agenda!

Gezocht: vrijwilligers

De contactgroep Kerkdriel van de H. Franciscusparochie is op zoek naar versterking. Gezocht worden vrijwilligers (ook reserves) voor het bezorgen van het Parochieblad in Kerkdriel en voor het openen en sluiten van de Mariakapel.

Mocht u interesse hebben en de helpende hand willen uitsteken, neem dan contact op via emailadres: kerkdriel@katholiekbommelerwaard.nl of doe een briefje in de brievenbus bij het parochiecentrum aan de Hertog Arnoldstraat 57b in Kerkdriel.

Mariakalender 2025

De Mariakalender voor 2025 is weer te bestellen! De kalender wordt sinds een paar jaar uitgebracht op groter formaat toen op veler verzoek de leesletter werd vergroot.

De kosten bedragen € 15 en de overwaarde gaat dit jaar naar Vastenactieproject Oyugis in Kenia.

De kalender is te bestellen bij: Maria de Groot, Hoorzik 8 in Kerkdriel.
Tel: 0418-631678 of 06-52192375.

In memoriam

Mw. Truus Wijgengangs-Loeffen

*'Ons moeder, oma en groma
De titels met trots omarmd
Met lekkernijen en gastvrijheid
Ons allen verwend en verwarmd'*

Luca

Deze woorden van kleindochter Luca geven weer hoe en wat Truus Wijgengangs-Loeffen was: een warm, liefdevol en sociaal betrokken mens. Truus was een trouw lid van het St. Martinus kerkkoor, zij is meer dan 40 jaar lid geweest. Als solist zong zij het 'Ave Maria' van Cuijpers bij kerkelijke huwelijken en uitvaarten. Op 18 november 2012 werd Truus benoemd tot erelid van kerkkoor St. Martinus te Kerkdriel. Zij ontving voor haar verdiensten een onderscheiding van de Sint Gregoriusvereniging. Op 20 juni 2024 overleed Truus Wijgengangs-Loeffen in de leeftijd van 90 jaar.

Het St. Martinuskoor herdenkt haar met liefde en respect. Moge zij rusten in vrede.

MIVA-actie

Op 24 en 25 augustus 2024 vond de jaarlijkse MIVA-actie plaats. De MIVA steunt kleinschalige Derde Wereld ontwikkelingsprojecten. Dat doet zij al 85 jaar, zodat lokale pioniers in Afrika, Azië en Latijns-Amerika, mensen in afgelegen gebieden kunnen helpen met medische zorg, onderwijs en basisvoorzieningen.

De MIVA ziet het als haar missie om de meest kwetsbaren in onze samenleving te steunen. In veel landen zijn basisvoorzieningen en onderwijs onbereikbaar voor deze groep mensen. Gelukkig zijn er lokale mensen die zich inzetten om anderen te helpen. Zoals verloskundige Zelly in Zambia. MIVA kreeg een verzoek om hen aan een ambulance te helpen.

Het is voor vrouwen in het achterland vaak een enorme afstand om de kraamkliniek te bereiken, met regelmaat moeten de vrouwen hun baby langs de kant van de weg ter wereld brengen, dat zorgt voor levensbedreigende situaties. Een ambulance kan onnodige sterfte voorkomen. Het vorenstaande is een van de voorbeelden die we met uw hulp mogelijk kunnen maken.

Mocht u de collecte gemist hebben en toch een donatie willen doen, dan is uw bijdrage nog steeds van harte welkom op NL42 INGB 0000 0029 50 ten name van Stichting Mis-sie-Verkeersmiddelen, Actie 's-Hertogenbosch.

Wereldmissiemaand

In de parochies zal in het weekend van 19 en 20 oktober aandacht besteed worden aan Papoea-Nieuw-Guinea.

Meerdere eilanden in de stille Zuidzee dreigen als gevolg van de klimaatverandering voorgoed te verdwijnen in zee. Voor de inwoners een catastrofe, zo'n honderd mensen moesten al gedwongen verhuizen.

In de kerk zal die zondag de bekende bus aanwezig zijn voor uw bijdrage. Of stort uw bijdrage op:
NL65 INGB 0000 0015 66
tnv Missio Wereldmissiemaand

Wilt U meer weten over het werk van missio kijk dan elders in dit blad en op www.missio.nl

Kledinginzamelingsactie

Al ruim 55 jaar zet Stichting Sam's Kledingactie voor Mensen in Nood zich in voor kwetsbare mensen in overal in de wereld. Hulp bieden aan hen die het nodig hebben is de missie van deze stichting. Met speciale aandacht voor kind en onderwijs. Onderwijs is immers de sleutel voor de ontwikkeling van een kind en de samenleving. Daarnaast geeft het kinderen kansen voor de toekomst.

Gezien de stijging van het aantal kinderen dat opgroeit in armoede in Nederland, met als gevolg een grote

hoeveelheid aanvragen bij Stichting Leergeld, heeft Sam's Kledingactie besloten dit najaar de opbrengsten van de aankomende actie te besteden aan deze stichting. Stichting Leergeld ondersteunt gezinnen met geldzorgen in Nederland onder andere op het gebied van onderwijs, zodat kinderen uit deze gezinnen mee kunnen doen op school. Want nu meedoen, is straks meetellen.

Mocht u meer willen weten over Sam's Kledingactie en deze Najaarsactie, bezoek dan de volgende website, waarop uitgebreide informatie hierover te vinden is:

www.samskledingactie.nl

U kunt de kleding inleveren in het parochiecentrum aan de Hertog Arnoldstraat 57b in Kerkdriel op:

- Woensdag 9 oktober 2024
tussen 19.00-21.00 uur
- Donderdag 10 oktober 2024
tussen 10.00-12.00 uur

Viering 60-jarig jubileum Leo van Beurden

Op zondag 25 augustus heeft een drukbezochte feestelijke viering plaatsgevonden in de Sint Martinuskerk in Kerkdriel. De Drielse Missionaris Leo van Beurden heeft, samen met zijn broer, pastor Chris van Beurden, tijdens de viering herdacht dat hij 60 jaar geleden officieel is toetreden tot de Orde van de Kruisheren.

Na zijn opleiding is Leo 55 jaar geleden vertrokken naar Indonesië. Dat hij daar bij de bevolking geliefd is, bleek wel uit de aanwezigheid van een groep Nederlandse Indonesiërs. Bij binnenkomst werd Leo verwelkomd door een aantal dames in feestelijke klederdracht. De viering werd druk bezocht. En was een samengaan van onze parochianen en het Indonesië waar Leo al zo lang werkzaam is.

Na de viering was er een samenzijn in het parochiecentrum. De mogelijkheid om Leo de hand te schudden werd door velen benut. Ook hier was Indonesië goed vertegenwoordigd door de aanwezigheid van lekkere hapjes, die zij hadden meegebracht. Daarnaast werd Leo toegezongen in het Nederlands en in het Indonesisch. Terugkijkend kan geconstateerd worden dat het jubileum van Leo in Kerkdriel op een fijne en goede wijze gevierd is.

Maandag 2 september is Leo weer naar Indonesië vertrokken. Inmiddels heeft hij al lang de pensioenge-rechtigde leeftijd bereikt, toch zet hij zijn werk aan de vele scholen in zijn regio voort. Belangrijk daarbij is om alle jeugd een goede opleiding en daarmee een goede toekomst te geven. Wij wensen Leo alle goeds toe!

Vieringen

Zondag	22 sep	10.00 uur	Oecumenische dienst Vredesweek
Vrijdag	4 okt	10.00 uur	Eucharistieviering Vaste Burcht
Maandag	14 okt	14.00 uur	Eucharistieviering voor ouderen waarna gezellig samenzijn
Zondag	27 okt	9.30 uur	Eucharistieviering Roland Putman
Vrijdag	1 nov	10.00 uur	Eucharistieviering Vaste Burcht
Maandag	11 nov	14.00 uur	Eucharistieviering voor ouderen waarna gezellig samenzijn
Vrijdag	15 nov	10.30 uur	Gezamenlijke Herdenkingsdienst
Zondag	17 nov	9.30 uur	WoCoviering Coen van Loon
Vrijdag	6 dec	10.00 uur	Eucharistieviering Vaste Burcht
Maandag	16 dec	14.00 uur	Kerstviering waarna gezellig samenzijn

Allerzielen

*Je bènt niet dood - de Heer heeft je geroepen
bij hem te wonen in Zijn glanzend huis;
je hoeft geen rust en vrede meer te zoeken,
je hebt ze nu - want je bent veilig thuis.*

*Je bent niet dood - je mag voor eeuwig leven,
je bent verlost van onvolkomenheid,
van pijn en van verdriet. God zal je geven
een onbegrensd geluk in onbegrensde tijd-*

*Je bent niet dood. - Maar ach, ik zal je missen
zoals een mens de meest -geliefde mist.
de jaren van geluk zijn nooit meer uit te wissen,
en geloof: God heeft zich niet vergist...*

Nel Benschop

Vieringen 'Vaste Burcht'

De Eucharistieviering in de Vaste Burcht die beginnen om 10.45 uur. Maar u bent voortaan vanaf 10.00 uur van harte welkom om gezellig eerst een kopje koffie of thee met ons te drinken. We zouden het prettig vinden als u daarbij aanwezig wilt zijn. Ook mensen van buitenaf zijn van harte welkom.

Gezamenlijke Herdenkingsdienst op vrijdag 15 november om 10.30 uur. In de Vaste Burcht voor alle overledenen van de 'Vaste Burcht'.

Vieringen de 'Beuk'

In de viering van 17 november willen wij onze overledenen van het afgelopen jaar herdenken. De viering begint om 9.30 uur. U bent van harte uitgenodigd hierbij aanwezig te zijn.

Op de tweede maandag van de maand is er een Eucharistieviering. Waarna gezellig samen-zijn met koffie/thee een drankje en iets lekkers. De opkomst is wat terug gelopen, omdat er veel mensen ons zijn ontvallen.

Om deze middagen door te kunnen laten gaan, doen wij een oproep voor meer bezoekers, anders zijn we genoodzaakt om deze middagen te laten vervallen. Schroom niet om een keertje te komen. U bent van harte welkom.

Ontmoetingsplek de 'Beuk'

De ontmoetingsplek is een fijne plek waar mensen met elkaar in contact komen en samen leuke en zinvolle activiteiten kunnen doen. Het is een veilige en vertrouwde omgeving waar iedereen zich welkom voelt en zichzelf kan zijn, ook mensen met geheugenproblemen of beginnende dementie.

Iedereen is welkom, ook de mantelzorger, voor een kopje koffie of thee, een praatje, of een spelletje. Men kan de hele middag blijven, of komen en gaan naar behoefte. Er zijn altijd gastvrouwen aanwezig. De inloop is iedere woensdag van 14 uur tot 16.30 uur. U bent van harte welkom.

Kapelletje

Zondag 25 augustus hadden we weer een mooie buitenviering bij het kapelletje, het was een echte Maria-viering, met voorganger Pastor Bus, en mooie gezangen van het Alem-Rossum koor. Alle stoelen waren bezet en het weer werkte mee. U begrijpt wel dat hiervoor veel werk gedaan moet worden. Daarom alle medewerkers heel hartelijk dank.

Voelt u zich ook aangetrokken tot ons kapelletje? Nieuwe vrijwilligers zijn altijd welkom. Meld u aan Bertha 06 - 1445 4168

Overleden

Door van Thiel - Steenbekkers

Geboren 16 februari 1940 te Alem; Overleden op 2 juni 2024 te Rossum. Door groeide op in een groot gezin in Alem en ging in de huishouding werken. Ze trouwde met Arnold van Thiel en gingen aan de Maasdijk in Rossum wonen. Hun huwelijk mocht ruim 62 jaar duren. Zij kregen samen drie kinderen. Door was een lieve, rustige vrouw die het liefste thuis was bij haar gezin. De laatste jaren ging haar gezondheid steeds verder achteruit. Maar is zij toch nog vrij plotseling overleden. De afscheidsdienst heeft plaatsgevonden in het Crematorium te Tiel.

Moge zij rusten in vrede.

Diny van Doorn - Roos

Geboren 25 juli 1935 te Rossum; Overleden 17 juni 2024 te Rossum. Diny groeide op in Rossum met haar broer. Zij ging in een winkel werken. Zij trouwde in 1959 met Coen van Doorn en kregen samen vier kinderen. Na een paar jaar in Rossum gewoond te hebben verhuisde ze naar de Dorpstraat in Hurwenen. Daar hielp ze haar man mee op de boerderij en in het fruit. In oktober 2000 stierf haar man Coen en ging zij dapper verder. Zij hield zich bezig met verschillende hobby's Zwemmen, fietsen en in het bestuur van de K.V.O. Ook heeft ze vele jaren mee de kerk gepoetst. Toen haar gezondheid terug ging is zij opgenomen op de "Eigenwaard". Waar zij tenmidden van haar gezin rustig is ingeslapen. Na de afscheidsviering is zij ten ruste gelegd bij haar man Coen op de Algemene Begraafplaats te Rossum.

Moge zij rusten in vrede.

Ammerzoden

Kerkstraat 2
5324 AG Ammerzoden

(073) 599 1215
ammerzoden@katholiekbommelerwaard.nl

NL51 RABO 0102 6011 78
t.n.v. Parochie H. Franciscus -
H. Willibrorduskerk Ammerzoden

H. Willibrorduskerk

Intenties: achterin de kerk liggen invulformulieren. Deze kunnen in de brievenbus van de pastorie worden gedeponeerd. Telefonisch kunnen intenties worden opgegeven op de pastorie 073-5991215. Of in de pastorie op donderdag of zaterdagmorgen.

Overleden

Ai de Groot werd geboren op 6 oktober 1936 in Ammerzoden. Hij stierf ook in Ammerzoden op 9 juni 2024. Ai was in Ammerzoden alom bekend als de stoere aanvoerder van voetbalclub Jan van Arckel. Hij speelde als centrale verdediger. Niet voor niets was er op het boekje dat gebruikt werd tijdens de afscheidsviering in onze Willibrorduskerk een voetballer getekend. Ai had een verwoestend schot in beide benen. In Haarsteeg vond hij zijn grote liefde, Bertha Verreijt. Het overlijden van Bertha in 2018 was een grote slag voor hem en zijn gezin. De gezinsleden schreven op zijn bidprentje: 'Liefde, betrokkenheid en zorg. Je hebt het ons in ruime mate gegeven.'

Jo van Uijtert - de Kruijf werd geboren op 2 december 1937. Ze stierf op 14 juni 2024 in Kerkdriel. In het misboekje dat gebruikt werd tijdens de requiemviering in de Willibrorduskerk werd gerefereerd aan het

gezin waarin Jo was opgegroeid. Haar ouders zorgden ondanks de armoede voor een fijne jeugd voor alle gezinsleden. Na haar huwelijk met Jo werkten ze samen hard voor hun gezin, hun boerderij en hun bedrijf. Samen deelden ze de zorg voor hun kinderen en speciaal voor dochter Jeannette. Jo was er voor eenieder in haar omgeving tijdens momenten van verlies en tegenslag.

Ruud Eggink werd geboren op 7 augustus 1956 in Wisch (Achterhoek). Hij stierf op 17 juni 2024 in Ammerzoden. Op 24 juni werd de uitvaartdienst gehouden. Na zijn verhuizing naar Ammerzoden leerde hij Corry kennen. Ze vulden elkaar op alle mogelijke manieren aan. Ruud kwam in het onderwijs terecht. Hij gaf ook nog een aantal jaren les aan de Ammerzodense kinderen op 'De Schakel'. Familieleden spraken tijdens de uitvaardienst lovende woorden over Ruud: 'We zijn dankbaar voor de onvoorwaardelijke zorg en trouwe vriendschap die iedereen van hem mocht ontvangen. Dat wij zijn positiviteit en levensvreugde

met ons mee mogen blijven dragen.’
Tenslotte vatten ze alles samen:
‘Ruud was voor ons: een maatje en
echtgenoot, een vriend en vader,
een speelmakker en opa. Maar voor-
al een lief en zorgzaam mens. Onze
rots in de branding.’

Riek van Wordragen - van Bladel
werd geboren in Haarsteeg op 21
maart 1936. Ze stierf in Oss op 13
augustus 2024. Riek was de echtge-
note van Chris van Wordragen. Op
het bidprentje schreef de familie:
‘Op een bankje in de hemel zitten
zij samen, zijn aan zij. Als engelen
weer samen, hun leven was voor-
bij. Heel even was er een scheiding
met veel pijn in het hart, maar in
de hemel weer bij elkaar, niet ieder
apart. De handen ineen gestren-
geld, een zachte diepe zucht. Zo
zitten zij daar samen op dat bankje
in de lucht’.

Honderd jaar geleden

Inwijding aangepaste Antoni- usgesticht 11 mei 1925

In 1922 stelde het Ammerzodense parochiebestuur vast dat de oude pastorie waarin de bejaardenzorg in het Sint Antoniusgesticht werd verzorgd, in een zeer slechte staat verkeerde. Ook de bijgebouwen waren hard aan vervanging toe. Tegelijkertijd zou dan een nieuwe sacristie gerealiseerd kunnen worden. Timmerman-aannemer en gemeenteopzichter Joannes Fr. Goesten schatte dat dit werk ongeveer fl 35.000,00 zou gaan kosten. Direct daarna werd duidelijk dat er bij de meisjesschool nog een lokaal moest worden bijgebouwd. De Wet op het Lager Onderwijs van 1920 schreef voor dat er een zevende leerjaar verplicht moest komen. Aannemer Van Boort uit Zaltbommel en zijn zoon Johan van Boort, architect in Eindhoven, maakten een plan. Maar ... dit plan kostte maar liefst fl 100.000,00.

Daarom werd nagedacht over aanpassingen. Een geluk hadden de kerkbestuurders toen bekend werd dat de Nederlandse regering wegens gebrek aan gelden de verplichting voor het zevende leerjaar aan de basisscholen liet vallen. De verbouwing van de sacristie kon hierna worden uitgevoerd. De werkzaam-

heden werden bemoeilijkt door de strenge winters uit die jaren. Daarna kwam het hoofdgebouw aan de beurt. Na een aantal schetsen werd het nieuwe plan op 17 april 1924 goedgekeurd.

De pastoor en zijn bestuur waren van mening dat de 'Ammerzoodsche Aannemers' niet in staat waren het werk uit te voeren. Daarom organiseerden ze een publieke aanbesteding. Er kwamen tien inschrijvingen binnen. De gebroeders Goesten uit Ammerzoden verzochten via een speciaal opgestelde brief het werk te mogen uitvoeren, ondanks het feit dat ze niet de laagste inschrijver waren. Zij konden dan de werkloosheid buiten de parochie houden en de geest van ontevredenheid de kop indrukken. Het kerkbestuur bleef echter bij zijn besluit en gunde de opdracht voor de bouw aan Henri J. van Boort uit Zaltbommel. Op 4 augustus 1924 werd begonnen met het grondwerk.

Op 11 mei 1925 werd het nieuwe gebouw ingezegend en in gebruik genomen. Tijdens zijn inleiding wees pastoor Trienekens op de wensen van de heer Joannes van Vugt en zijn echtgenote Aleida van Os. Zij hadden aan het einde van de negentiende eeuw geld aan de kerk geschonken om daarmee een onderko-

men voor de bejaarde parochianen op te richten. Daarna droeg hij het gebouw over aan de zusters Franciscanessen. Die werkten al jaren vol overgave voor het welzijn van de zieken en ouden van dagen.

De totale kosten van ongeveer fl 50.000,00 werden gedeeltelijk gedragen door de gelden van het 'geheim Fonds van Vugt' en gedeeltelijk door het kerkbestuur.

In mei 2025 is dit alles een eeuw geleden gebeurd. Misschien een mooie aanleiding om daar aandacht aan te schenken.

Vaandel

Historisch vaandel wordt 13 november opnieuw op het hoofdaltaar geplaatst.

In het vorige parochieblad kon u een artikel lezen over een prachtig vaandel dat gevonden werd bij opruimwerkzaamheden op de zolder van de sacristie. Frans Verlouw vond dit kleinood en bracht het onder de aandacht van het pastorieteam. Het was van de R.K. Zangvereniging 'Deo Gloria' uit Ammerzoden.

Er is verder gezocht naar gegevens over dit vaandel. En die gegevens vonden we in de geschriften van Lies van Geffen. Lies was een soort chroniqueur van alles wat er in en om Ammerzoden gebeurde. Hij gebruikte dan dikwijls een foto als uitgangspunt. De foto die hij gebruikte werd later ook afgedrukt in een van de fotoboekjes van dokter Plas over het oude Ammerzoden. De foto staat in het boekje 'Kent u ze nog ... de Ammerzodenaren' uit 1975 bij nummer 14.

De namen van 57 personen staan afgedrukt die iets met het koor te maken hadden. Alleen gebruikte dokter Plas alleen maar de beginletters van de voornamen van al deze mensen. Lies van Geffen echter schreef de volledige voornamen van alle mensen op de foto op. Soms zette hij

daar zelfs nog nadere gegevens bij, zoals een bijnaam of de naam van de vader. Hij vermeldde ook dat de foto gemaakt werd naar aanleiding van het afscheid van kapelaan Serafius van der Kun. De pater ging na twee jaar in 1928 naar Nederlands Oost-Indië en dan speciaal naar Batavia. Naast de kapelaan zitten een aantal hoogwaardigheidsbekleders, waaronder burgemeester Arnoud Jan Herckenrath en Simon Ivens.

We willen graag het vaandel aan u allen tonen. Dat gaan we doen op zondag 13 november in de viering van de H.Mis om half tien. Het huidige mannenkoor Il Favorito is in feite de voortzetting van dit koor. Dat koor wil graag meehelpen bij de plechtigheid. In vol ornaat zullen de zangers het vaandel bij het begin van de viering begeleiden naar het hoofdaltaar. Daar wacht dan de dienstdoende priester die de viering dan verder zal verzorgen. Het mannenkoor zal tijdens de mis zorgen voor de zang. U allen bent natuurlijk van harte uitgenodigd om deze viering bij te wonen.

De familieleden van de mensen die in 1928 op de foto gingen, krijgen voor deze viering een speciale uitnodiging. Die familieleden hebben we opgezocht met hulp van de Ammerzodense genealoog bij uitstek, Bert van Keulen.

Velddriel

Voorstraat 102, 5334 JW Velddriel
(0418) 63 13 15
velddriel@katholiekbommelerwaard.nl

NL25 RABO 0153 4015 16
t.n.v. parochie H. Franciscus - H.
Martinuskerk Velddriel

H. Martinuskerk

Secretariaat: als hiernaast

Intenties:
Mw. J. van den Dungen
(0418) 63 20 61

Bijzondere vieringen

Zaterdag	5 oktober	19.00 uur	Eucharistieviering pr. R. Putman en gemengd koor
Zondag	6 oktober	10.00 uur	Franciscusviering in Alem, pastoraal team en gelegenheidskoor
Zondag	13 oktober	9.30 uur	Familieviering pr. R. Putman en Martinuskids
Zaterdag	2 november	19.00 uur	Allerzielenviering met pr R. Putman en gemengd koor. Tijdens deze viering worden de overledenen van het afgelopen jaar herdacht en een gedachtenis kaartje uitgereikt. Nabestaanden krijgen een uitnodiging. Iedereen is van harte welkom.
Zondag	10 november	9.30 uur	Familieviering pr. R. Putman en Martinuskids
Zondag	8 december	9.30 uur	Familieviering in Alem met pastoor R. Putman en Martinuskids

Heilig Doopsel

In het sacrament van het doopsel geeft God ons zijn 'ja' en wordt de pasgeborene kind van God. Het doopsel vindt meestal plaats in het eerste levensjaar van het kind. De dopeling wordt opgenomen in de gemeenschap van de Kerk en in de parochie waarin het gezin woont.

Vragen omtrent het laten dopen van je kind lopen via het algemeen secretariaat. Telefonisch bereikbaar op 0418 - 632 504.

Overleden

Gerard Verachtert (81)

Geboren 28-8-1942 en overleden 16-6-2024. Zijn begrafenis op het kerkhof was op 21 juni.

Truus Peters-de Wild (82)

Geboren 13-7-1942; Overleden 9-8-2024. De uitvaart werd in de St. Martinus te Velddriel gehouden en in Beesd werd Truus in besloten kring gecremateerd. Truus heeft ruim 25 jaar gezongen bij ons gemengd zangkoor waar ze met haar mooie stem prachtige liederen zong. Ook de vele solo partijen waar o.a. het Mariaklokje haar favoriet was. Truus was mede oprichtster van bejaardenwerk 'Nooitgedacht' en tot 3 jaar geleden voorzitter daarvan. Ook was ze ruim 35 jaar lid van de Zonnebloem waar ze als vrijwilligster veel werk voor heeft gedaan. Truus was een bezige bij in onze gemeenschap waar iedereen een beroep op haar kon doen. Dank namens de Velddrielse gemeenschap. Moge zij rusten in vrede.

Bertha Coppens-van Santvoort (96)

Geboren 19-1-1928; Overleden 1-9-2024. De afscheidsviering werd in St. Martinuskerk in Velddriel gehouden en daarna werd zij bij haar man bijgezet op begraafplaats aldaar.

Dina van Gessel-Verhoeven (93)

Geboren 17-3-1931; Overleden 8-9-2024. De afscheidsviering werd in St. Martinuskerk in Velddriel gehouden en daarna werd zij bij haar man bijgezet op begraafplaats aldaar. We wensen de familie en naaste veel kracht, troost en Gods steun toe om het verlies te verwerken.

M.O.V. werkgroep

Oktober Wereldmissiemaand

Dit jaar wordt er speciale aandacht gevestigd voor Papoea-Nieuw-Guinea. Door de gevolgen van de klimaatverandering dreigen vele inwoners van de Carteret eilanden hun land te verliezen.

In het weekend van 19 en 20 oktober zal hiervoor aandacht worden besteed in de kerken. U kunt meer lezen over het project in het parochieblad. Van harte bevelen wij u deze actie aan en zeggen bij voorbaat dank namens de mensen in Papoea-Nieuw-Guinea.

M.O.V. Groep Velddriel

*Annie van Kuijk en
Gertrude Hooijmans*

Kaarten in Velddriel

Er wordt eens in de twee weken een leuke en ontspannende kaartmiddag gehouden op de pastorie in Velddriel. Deze beginnen op donderdag van 14.00 tot 16.00 uur en iedereen is van harte welkom. De kosten zijn 2 euro waar koffie/thee en iets lekkers erbij inbegrepen zijn.

Data: 12 en 26 september, 10 en 24 oktober, 7 en 21 november, 5 en 19 december.

Gerarduskalender

Elke dag een beetje spirit!

Op de voorkant:

Elke dag een spreuk om de dag goed mee te beginnen.

Op de achterkant:

Moppen, gedichten, bezinningsteksten, puzzels en informatie.

Te koop bij:

Mevr. L. van Doremaele
Mgr. Verhoeksstraat 2
5334 KB Velddriel
tel. 0418-631376

Burgemeester op bezoek

Donderdag 17 oktober om 9.00 uur mogen alle inwoners van Velddriel de nieuwe burgemeester, Antoine Walraven, ontmoeten in de pastorie te Velddriel. Tijdens het koffie/thee drinken en iets lekkers erbij wil de burgemeester een informeel gesprek hebben met de mensen uit Velddriel. Rond 10.15 uur gaat hij met de Velddrielenaren een wandeling maken door Velddriel. Hij wil graag in contact komen met de mensen om te weten wat er zoal leeft in ons mooie dorp en wat er nog verbeterd kan worden.

Meld je nu aan

Dat kan via het digitale aanmeldformulier. Kan je vereniging, stichting of activiteit niet aansluiten tijdens een van de momenten en wil je toch graag kennismaken? Of wil je me als trotse inwoner meer laten zien van al het moois dat Maasdriel te bieden heeft? Stuur dan een verzoek voor een kennismakingsbezoek naar: trudi@maasdriel.nl

Graag tot ziens in het prachtige Maasdriel!

*Antoine Walraven
Burgemeester
Maasdriel*

Franciscusviering

'Geloven, is zo gek nog niet'

Vrolijkheid, dankbaarheid en zorg, zijn bij de heilige Franciscus zaken die heel vanzelfsprekend bij elkaar horen. Om die reden willen we op het patroonsfeest van de parochie ook in dankbaarheid vieren hoe het geloof een bron van vreugde en levenskracht kan zijn in het leven van alle dag. Een gelegenheidskoor van leden uit diverse koren en andere parochianen zal de viering op luisteren. Na afloop van de viering komen we samen in de Drie Linden. Het is mooi als we daar ook samen delen, van wat we (er) zelf van gebakken hebben.

De viering is op 6 oktober om 10.00 uur (!) in de H. Hubertuskerk in Alem. Mocht u zelf wat willen bakken (En dat hoeven geen zoete broodjes te zijn) dan is dat natuurlijk van harte welkom.